

Nicolaus Scharffenberg Bartholomaeus Merula

Disputationem Hanc De Collectis Primam In Qua De Natura earum, qui eas imponendi vel ad easdem se obstringendi ius habent, quibus & de quibus rebus indici possint

Rostochii: Pedanus, 1616

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn730632954>

Druck Freier Zugang

Ver.
Nicol. Schaffgenberch (Barthol. Menula)
R. U. iur 1616.

44 673

quod felix faustumque sit, an-
nuente SS. Triade,

DISPUTATIONEM HANC

DE

OLLECTIS

PRIMAM

IN QUA

DE

*tura earum, qui eas imponendi vel ad
idem se obstringendi jus habent, quibus & de qui-
bus rebus iudici possint*

PRÆSIDE ET PROPONENTE

D. NICOLAO Scharffenberch
J. U. D.

Publice defendendam suscipiet

ARTHOLOMÆUS MERULA

Lugduno - Batavus.

Ad diem. 17 Janua.

•••••

ROSTOCHII

apud JOACHIMI PEDANI Acad. Typog.

ANNO M, DC, XVI.

*Heinrich
Abgeleh*

44 673

Quod felix faustumq; sit, an-
nuente SS. Triade,

DISPUTATIONEM HANC

DE

COLLECTIS

PRIMAM

IN QUA

DE

*Natura earum, qui eas imponendi vel ad
easdem se obstringendi jus habent, quibus & de qui-
bus rebus iudici possint*

PRÆSIDE ET PROPONENTE

DNO. NICOLAO Scharffenberch

J. U. D.

Publice defendendam suscipiet

BARTHOLOMÆUS MERULA

Lugduno - Batavus.

Ad diem. 17 Janua.

— 66 —

ROSTOCHII

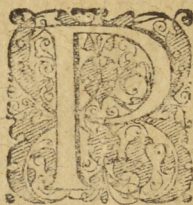
Typis JOACHIMI PEDANI Acad. Typog.

ANNO M, DC, XVI.

*Steinert
Abgeleh*

THESES I.

Ensitationum publicarum præstandarum obligatio & necessaria & antiquissima.

2. Bellis enim ortis regnis conditis, & dominijs distinctis, subsequenter etiam hæc tanquam nervi, & ornamenta belli, pacis & reipublicæ, initium habuerunt, cum Imperio creverunt: nec durante illo coincident.
3. Imperium namq; civile, non potest subsistere neq; tueri, nisi medijs ad id necessarijs, regnoq; inhærentibus.
4. Media autem illa non solum sunt ordinaria: ut reditus ac proventus ex terris, possessionibus, subsidijs, tributis, vectigalibus ipsi imperio consecratis, ac incorporatis: quos pleriq; ex nostris, canonis nomine indignant; bona regno conjuncta & incorporata: seu coronæ unita, *Camerguet* Galli *Le Domaine*.
5. Verum etiam extraordinaria: quæ tamen non nisi publica utilitate, vel necessitate suadente extra ordinem indicuntur.
6. Quorum in classe collectas, de quibus agimus ponimus, easq; munus quodam modo reale extraordinarium appellamus, quin tamen lege, statuto, vel consuetudine ordinarium fieri possit, non dubitamus.
7. Calculus igitur primum ordinariorum redituum principis ponendus, ut his non sufficientibus demum ad extraordinariam collationem descendatur.
8. Recte enim Cicero dandam operam ait: ne sæpe tributum conferre necesse sit: sin minus, ut omnes intelligant, si salui esse velint, necessitati esse parandum.
9. Verum quantum ab hoc recessum & historiæ, & quotidiana experientia testatur.
10. Quod enim necessitas, quæ legem non habet introduxit, id consuetudo fere in debitum ordinarium convertitur.
11. Et porta, semel impositionibus aperta nunquam occlusa fuit, sed quod sub colore & pretextu temporis determinati & definiti irrepsit, id ipsum series & ordo temporum (præter rerum tamen seriem) perpetuum & indeterminatum esse voluit.
12. Ut jam merito, quod olim Livius de urbe Roma scriptum reliquit, idem de collectis dici possit.
13. Quod nempe parvis profectæ initijs eo usq; creverint, ut jam magnitudine laborent sua.
14. Non enim amplius ad necessitatem & utilitatem Reipublicæ, sed plerumq; ad voluptatem, Luxuriam, lubirum & beneplacitum principis indicuntur.

15. Quod

15. Quod tamen non tam principibus ipsis, quam magistris, & circumstantis illis, qui subinde novos modos collectandi, & pecuniæ conficiendæ opera studio, labore, & diligentia excogitarunt, eosq; principibus venum exposuerunt acceptum ferimus.

16. Id enim genus hominum omni seculo existit, nec hoc nostro esse definit qui nescio quot Iliades novarum exactationum inveniunt, & quodcumq; nomen satis esse ad conficiendas pecunias putant.

17. Quos non immerito vir politicior doctrinæ Hirudines populi, vastatores, Lupos rapaces, homicidas pauperum, Dæmonum Instrumenta, flagella pessima Dei, mancipia avaritiæ, qui SACRUM POPULI SANGUINEM exsugunt, eiq; vix precarium relinquunt spiritum, appellavit.

18. Qui tamen sapissime suo fuerunt capiti, & maleficium illud suum, propria vita expiarunt, commotione & justo dolore oppressorum inuasi.

19. Cæterum collectæ, vel ratione generalis ordinationis: vel ratione specialis impositionis: vel deniq; ratione placitæ conventionis indicuntur.

20. Et quidem ratione generalis ordinationis Imperator & quilibet alius superiorem non recognoscens, cum consensu tamen statuum & ordinum Vigore superioritatis, & supremo imperij jure collectas generales indicit.

21. Quas nos Reichssteuer appellamus, easq; in comitijs habita diligentiarum deliberatione, sub certa forma & quidem plerumq; territoriorum immediate ab imperio dependentium habito respectu singulis provincijs impositas, patrimonialis muneris loco esse, quidam non vulgaris notæ ICTI statunt.

22. Qualis est die gemeine Türkensteuer zum Römer vnud Türkenzueg, à qua nec clerici neq; forenses, neq; privilegiati se excusare valent; sed hoc munus æqualiter, velut patrimoniale agnoscere tenentur niemand außgenommen sic sein Geistlich oder Weltlich Exempt oder nicht Exempt g. freyer oder nicht gefreyet.

23. Aden ut nec vi supremæ jurisdictionis fas sit Imperatori immunitatem ab illis pro placito potentibus indulgere, nisi iustissimæ causæ id suadeant.

24. Nec etiam ille, qui de comitatu quodam frey gruehlich ohne steuer Investitus est, immunitatem ab onere der Reichssteuer pretendere possit.

25. Ratione porro specialis impositionis collecta provincialis, quæ nobis Landsteuer vocatur, venit, eaq; statibus imperij jure regalium competit.

26. Principes itaq; inferiores, Duces Marchiones, Comites Barones,

uti & civitates Imperiales, hocjibi recte vendicant & jure quodam proprio
exercent.

27. Plereq; tamen provinciæ Germaniæ non nisi ex ordinum consensu,
ad ejusmodi onera teneantur, dann wan Ehr vnd Fürsten des Reichs
eine steuer anlegen wollen / ist fast allenthalben der gebrauch / daß
sie ersten einen Landtag deßhalben erfodern.

28. Unde in conventibus provincialibus auff dem Landtagen
blande benigne; tractatur cum subditis, ut collectas certo interstitio præ-
dant.

29. Differt autem hæc collecta à superiori illa der Reichssteuer, quod
illa magis in modum Executionis, hæc vero jure proprio veniat.

30. Imperialis enim collecta, autoritate supremæ Jurisdictionis ab
ipso, Imperatore imponitur statibus, simpliciter, sub collectione, ea; taxara
permiffa, ne à subditis ultra summam, in matricula imperij designatam quicquam
exigant. Böher vnd weiter nicht / dan so ferne einer jeden Obrigkeit
gebührende anlage sich erstrecken thut.

31. Provincialis vero à subditis jure Regalium uti dictum ratione der
Landes fürstlichen oder Landt Ob-er vnd Berlichkeit petitur.

32. Onera igitur illa cum præjudicio tertij forensibus, & non subditis im-
poni nequeunt.

33. Unde licet status Imperij subditis collectam ex certa causa imponere
queant, vectigalia tamen exigere prohibentur.

34. Cum enim vectigalium impositio, non subditos solum, sed extra-
neos & transeuntes etiam concernat, merito Imperatoris autoritas ibi interve-
nire debet.

35. Quod an etiam in vectigalibus vini, cerevisiæ & similibus rerum
vendibilium quæ vulgo Acciß nominatur, obtineat, subsisto.

36. Moribus enim hac in re latius itum videmus adeo ut principes &
Civitates Imperij prope absoluta potestate utantur, Eoq; decretis suis, incolis,
transeuntibus, exteris, & Civibus pari præjudicent jure.

37. Sed hoc in cæteris civitatibus & oppidis municipalibus imperio
mediæ per principem subjectis statuendum non est, nisi id ipsum ex speciali privi-
legio, vel consuetudine vim privilegij habente obtineant.

38. Omnes enim Civitates provinciales in Germaniâ non unius esse ge-
neris nemo ignorat.

39. In multis namq; plurimæ, ea; agregia reperiuntur libertatis inditia,
jura Regalia, privilegia maxima: quæ vel ex Imperiali concessione, vel usu lon-
gævo acquisita jure possident.

40. Quo minus tamen quodlibet, municipium qualibet universitas &
villa.

villa regalibus & Jurisdictionalibus destituta, ratione privatæ conventionis jure communione & societatis, pro civitatis vel universitatis necessitate, aliquid in commune contribuere possunt, non dubitamus.

41. Permissum enim eis est arcam communem, proventusq; proprios habere, adeo ut nec principi de his rationem sibi reddi, aut annuis universitatis rationibus suo nomine quem adhiberi postulanti obsequi teneantur.

42. Et quamvis hæc collecta vi pacti & conventionis subsistat, non tamen exinde consequens putamus, ut si quis inevitabili necessitate suadente, contradicat, & contribuere detrectet, is ne quidem plurimum suffragijs vinci possit.

43. Sed & collecta illa, quæ superioritatis & Regalium jure indicitur, non nisi subditi gravari possunt.

44. Subditus autem verè & proprie dicitur ratione domicilij.

45. Unde si quis duplex domicilium habeat & duobus locis æqualiter instructus sit, ut non ideo minus apud alteros se collocasse videatur, utrobique collectæ onus subire tenetur.

46. Sicut & contra, si quis uno in loco res quasdam fitas in altero vero domicilium constitutum habet, in loco domicilij onus hoc sustinet, ut tamen ibidem pro bonis in alieno reitorio sitis injunctam talem pendat.

47. Licet autem & locus originis de jure communi quoad impositionem munerum in considerationem venerit, at tamen consuetudo ubiq; & præsertim in Germania recepta se aliter habet. Civis enim originarius renuncians civitati & domicilium alio transferens civis esse definit, non solum quoad munera verum etiam quoad jurisdictionem.

48. Et cum onus hoc personæ ratione rerum imponatur, sciendum tamen mobilium quam immobilium rationem haberi.

49. Nec enim æquum videtur ut qui solum immobilia possident contribuere cogantur, sed & Mercaturæ redditibus annuis, omnibusq; rebus ex quibus utilitas & fructus capi potest collecta imponatur.

50. Mercatores itaq; ratione mercium creditores de pecunia sub usura mutuo data, hoc onus minime effugient.

51. Nec refert an debitori in eadem an in alia regione, aut civitate habitanti pecuniam suam crediderint, modo ex mutuo lucrum sentiant, & debita exigibilia sint.

52. Et hoc onus adeo creditorem comitatur ut ne pactio qua debitor præter usuras collectarum solutionem in se recipit, jure interponatur.

53. Pari ratione locatorem ad idem obstrictum esse dicimus, adeo ut conductor solvens collectas pro locatore easdem ab eo repetat.

54. Maritus quoq; ratione rerum dotalium ut & mulier ibidem ratione paraphernalium, ab exactione hac immunes non sunt.

A ;

Scd.

55. Sed nec usufructuarij: Emphiteutz, etiam Ecclesiz, se ab eadem liberabunt.

56. Mutata enim persona fit quoq; qualitatıs bonorum mutatio.

57. Sicut et contra si usufructuarij privilegium aliquod habeant eo ipso gaudent, licet proprietarij persona, & bonorum conditio privilegium nullum mereatur.

58. Sed & coloni partiarj pro rata fructuum ac colonicz portionis huic oneri alligantur.

59. Deniq; etiam cum munus hoc ratione possessionis, & percceptionis fructuum potissimum subeatur, id earum intuitu, ad omnes, qui quodammodo jus in re habent & pro suo possident, extendimus.

60. Ratione autem prädiorum sterilium ex quibus nulla commoditas percipitur, jure imponi posse negamus.

61. Quod etiã nõ inconcinne de catenis, annulis aureis, Gemmis Margaritis, ornamentis virilibus, & muliebribus, & deniq; de omni supellectile, sive ad pompam, sive ad quotidianum usum destinata dici poterit.

62. Licet quibusdam in locis consuetudine aliud receptum esse sciamus, ratione forsan probabili: ut eo minus oneris ad plebem perveniat.

63. Hæc autem consuetudo, uti aliz, ut semper, ita maxime in impositione onerum attendendæ veniunt.

Et tantum de materia collectarum prima disput: dictum sufficiat, quam brevi altera, de immunitate, de modo & exactıone earundem excipiet.

PARERGA.

1. *Verbis conjuncti non habent jus accrescendi.*
2. *Filius familias de adventitijs testari non potest.*
3. *Posthumus hodie ag, ac olim exheredari potest.*
4. *Fructus pendentes licet maturi ad usufructuarij hæredes non pertinent.*
5. *Naturales fructus bone fidei possessor non lucratur nisi consumptos.*
6. *Dos profectitia, si defuncta sit in matrimonio filia liberis superstıtibus ad patrem non redit.*
7. *Mora rei non augetur obligatio fidejussoris.*
8. *Inutiliter stipulatus id quod ante pactus erat ne quidem jure constituti quidquam exiget.*

Duplex

9. Duplex est iudicium rescindens & rescissorium.
 10. Missionem in bonorum possessionem ex primo & secundo decreto iurim incognitam esse dicimus ex tertio vero non invenimus, uti nec ex secundo decreto à præ-
 tore dominum tribui statuimus.
 11. Liberos in testamento parentum minus solemnè institutos heredes Testa-
 mentarios pronunciamus.

BARTHOLOMÆO MERVLÆ
 de collectis disputanti

Gratulor

JOHANNES HUSWEDLIUS

Qui me Pieriis, MERULA, virtutibus olim
 Ornatum, laticesq; sacros gustasse sub umbra
 Aonia rarus es, frustra, nunc grandior istum
 Errorem repetis, siccaq; à pumice flumen
 Poscis, in exiguum cui vix est gutta liquorem.
 Sed tua me virtus nulli non cognita, & istud
 Ingenij, vacuum plebeix sortis, acumen
 Percutit haud segni thyrso, veteremq; favillam
 Diffilat & abscondos cinere procul excitat ignes,
 Ut redeat novus antiqua in præcordia Phœbus.
 Queis igitur, JUVENIS, cælo te laudibus æquem
 Flos juvenum à primo jam tum memorabilis ungui,
 Dum premis ingenti vestigia patria gressu,
 Qua Pietatis amor, qua juncta Modestia Musis
 Musarumq; decus non trito calle vocarunt,
 Graja ubi mansuram fixit sapientia sedem,
 Ausonia gaudens comite, studioq; fideli,
 Unde hominum juvenis laudata per ora volares.
 Hæc puero tamen & primis ludata sub annis
 Sunt tibi, majorum quondam præludia rerum:
 Nunc juvenem graviora manent discrimina, nunc te

Injecta

Injecta Themis ipsa manu sibi vindicat, arma
Esse sacerdotem Dices, æquiq; ministrum.
 Scilicet hoc ratum natura, hoc postulat usus
Publicus, ad superos ex quo veneranda recessit
Astræ facies, terras exosa dolosq;
Ambigui, quod se nunc vertit in omnia, secli.
 Hoc genus et legum tabulas & publica sancit
Commoda, supplicij urget scelerata malorum
Flagitia, & nulli crimen permittit inultum.
Hinc civile manet vinculum, Respublica certo
Stat pede, ne census nimio sub pondere plebes
Indignantem animum despondeat, improbaq; armet
Ora tribunorum discordi in funera quæstu.
 Ergo olim, M E R U L A, ut possis arcere ruinas
Vrbibus, extremumq; diem, prohibere pericla
Ordinibus suasor moderati, atq; arbiter æqui,
Hoc agis, & docta ad pugnam proludis arena,
Quam dabis in vero quondam discrimine rerum,
Quod pater, & Gryphius, pater alter, avunculus optet.

Injecta Themis ipsa manu sibi vindicat, alma
Esse sacerdotem Dices, æquiq; ministrum.

Scilicet hoc ratum natura, hoc postulat usus
Publicus, ad superos ex quo veneranda recessit
Astrææ facies, terras exosa dolosq;

Ambigui, quod se nunc vertit in omnia, seclī.

Hoc genus et legum tabulas & publica sancit

Commoda, supplicijs urget scelerata malorum
Flagitia, & nulli crimen permittit inultum.

Hinc civile manet vinculum, Respublica certo

Stat pede, ne census nimio sub pondere plebes

Indignantem animum despondeat, improbaq; armes

Ora tribunorum discordi in funera quaestu.

Ergo olim, MERULA, ut possis arcere ruinas

Urbibus, extremumq; diem, prohibere pericla

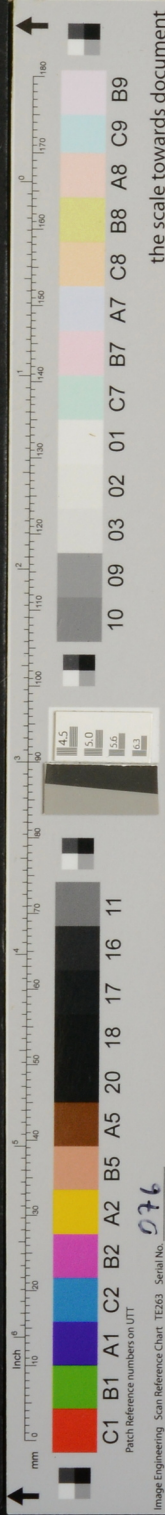
Ordinibus suasor moderati, atq; arbiter æqui,

Hoc agis, & docta ad pugnam proludis arena,

Quam dabis in vero quondam discrimine rerum,

Quod pater, & Gryphius, pater alter, avunculus optet

the scale towards document

nalibus destituta, ratione privatæ conventionis jure
pro civitatis vel universitatis necessitate, aliquid in-
ferant, non dubitamus.

in eis est arcam communem, proventusq; proprios
de his rationem sibi reddi, aut annuis universitatis ra-
adhiberi postulanti obsequi teneantur.

æ collecta vi pacti & conventionis subsistat, non ta-
ramus, ut si quis inevitabili necessitate suadente, con-
recter, is ne quidem plurimum suffragijs vinci possit.
illa, quæ superioritatis & Regalium jure indicitur,
offunt.

em verè & proprie dicitur ratione domicilij.
duplex domicilium habeat & duobus locis æqualiter in-
inus apud alteros se collocasse videatur, utrobique; col-

tra, si quis uno in loco res quasdam firmas in altero ve-
nabet, in loco domicilij onus hoc sustinet, ut tamen
reitorio sitis injunctam taleam pendat,

& locus originis de jure communi quoad impositionem
nem venerit, at tamen consuetudo ubique & præsertim
ter habet. civis enim originarius renuncians civitati &
is civis esse desinit, non solum quoad munera verum et-

hoc personæ ratione rerum imponatur, sciendum tam-
um rationem haberi.

um videtur ut qui solum immobilia possident contri-
caturæ redivibus annuis, omnibusq; rebus ex quibus u-
est collecta imponatur.

itaq; ratione mercium creditores de pecunia sub usura
ime effugient.

debitori in eadem an in alia regione, aut civitate habi-
derint, modo ex mutuo lucrum sentiant, & debita exi-

adeo creditorem comitatur ut ne pactio qua debitor
solutionem in se recipit, jure interponatur.

locatorem ad idem obstrictum esse dicimus, adeo ut con-
pro locatore easdem ab eo repetat.

q; ratione rerum dotalium ut & mulier ibidem ratione
ione hac immunes non sunt.

A ;

Sed.